

Röske Község Képviselő-testületének Lapja

E havi számunk a megígért és eddig még be nem fejezett cikkeink bemutatására szolgál. Ezért most egy régi adósságunknak tennénk eleget, melynek a beköszöntő nyári szünet ad aktualitást. Ismét vége egy tanévnek, elballagtak a nyolcadikosaink, sikeresen lezárult az év. De a gyerekek maradnak, reméljük sokat pihennek, s persze a tartalmas szórakozásról sem szabad néha megfeledkeznünk. Álljon ezért itt Börcsök Melinda (volt 7.osztályos tanuló) írása:

Hajnalodott. Az eső, mely egész éjjel szakadatlanul hullott az erdőre, most mérséklődött egy kicsit. A szél is megmozdult, s bölcsőként ringatta meg az-az esőtől terhes fákat; meglátogatta az elhagyott barlangokat, keresztülsuhan a szövevényesen összekakaszkodott bokrok gallyain, átrepülte az erdő legmagasabb fáját, megringatta az üres mádfészeket és a legcsodálatosabb magasságba is fölillant, hogy ismét alámerülhessen az erdő mélyére.

Mindez egyszerre olyan volt, mintha az erdő sóhajtott volna. Mint egy hatalmas, belülről fakadó sóhaj. Sójaj a napért, fényért, melegért. Közben a levelek lassan, keringve, szétdülten hulltak alá a fákról. Piros...sárga...aranybarna... Néhányat fordultak a levegőben maguk körül, majd leereszkedtek az esővíztől felgyülemlett pocsolyákba.

Azután végül is felvirradt. A nap sápadt arca kiemelkedett az árnyaló lila felhők közül, s megpróbált mosolyogni a világra. Gyenge holdszerű fénye fátyolként nehezedett a fák közé, az állászó köddel együtt. Néha-néha megcsillant egy-egy esőcsepp valahol a bokrok félig csupasz ágain. A vízcseppek azután lassan lehulltak a gallyakról, s az egész határban csendes csöpögés hallatszott.

Olykor pedig már a madarak is megszólaltak. Először csendben, majd egyre hangosabban, míg a nap teljes magasságig föl nem kúszott az égre. Akkor aztán nem volt megállás. Az egyre rövidülő nappalokban meg kell ám változtatni a tevékenységek sorrendjét!

Ebben látszólag a verebek voltak a legmagabiztosabbak. A legtöbb állat az erdőben életem után kutatót, azok "bandákba" verődve hancúroztak a pocsolyákból élesen kiálló fatörzseken, mint holmi rakoncátlan kislányok. A legnagyobb csetepaté az erdei tó közelében folyt egy hatalmas kidőlt fán, amely szinte egészen bele volt merülve a pocsolyába, mindössze az egyik fűága hajolt a víztócsa fölé. Azon pedig 10-20 veréb csetepatézott lármázott. Néha az egyik zuhanó repülésben leröppent és

úgy tett, mintha bele akarna pottyanni a vízbe, azután az utolsó pillanatban fölrántotta magát és egy kört téve a levegőben visszazállt a fatörzsrre. Őt aztán követték a többiek. Mind lejjebb és lejjebb merészkedtek a víz fölé, s némelyiknek már a szánya is súrolta azt. Olyannak tűnt az, mintha versenyeztek volna.

Közben a többi veréb hangosan pletykálgodott egymással. Végül odáig fajult a dolog, hogy az egyik lármázó a nagy tülekedésben belepottyant a vízbe. Onnan sietve kikászálódott, s a bosszúállás tervével a fejében a levegőben 5-6 kört megtéve zuhanórepülésben indult a rakoncátlan veréb felé, azzal a céllal, hogy hasonló sorsra juttatja azt. A bosszúállás azonban nem sikerült.

Pár pillanat múlva az összes veréb annyifelé röppent szét ahányan csak voltak. Egy ló vágatott keresztül a fatörzsrön. Egy hatalmas ébenfekete paripa. Lobogó sörénnyel, forró gózt lövellő orlikkal és természetesen egy lovassal. A lovas aranyos színű nyeregben ült. Fekete lovaglónadrág és egy hatalmas testhez hasonló bunda volt rajta. Fejfedőjéül egy túlméretezett svájcisapka szolgált, amely alól ki-kí villant szabadon hagyott szőke haja. A lovas - Anna - az erdész unokatestvérének lánya volt. Aki fölött pedig ült az erdész lova volt: Lucifer.

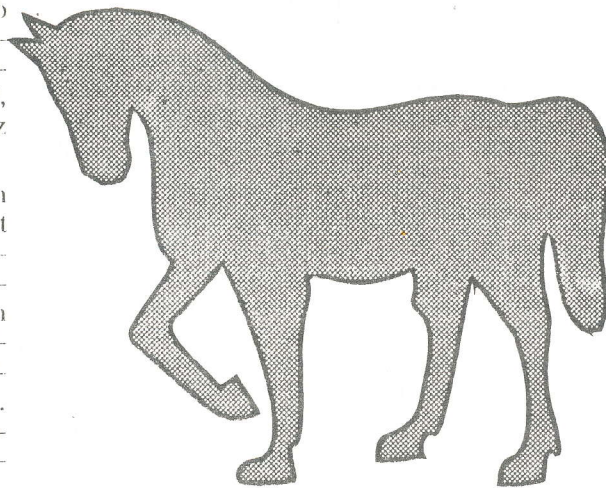
Anna már korán reggel kilopódzott az istállóba, hogy titokban tegyen egy-két kört az erdész - vagyis Tamás - egyik lovával. Nem sokat elmélkedett azon, hogy talán nem engednék meg ezt, hiszen az előző nap az erdész már említette neki, hogyha akarja, felülhet Luciferre, aki egyébként nagyon kezes jószág, de a vele szembeni bánásmódot ismerni kell. De mivel Anna úgy gondolta, hogy ilyen korán még egy erdész sem kel föl - hát még szülei, akikkel itt töltötték a szünidőt -, megkockáztatta azt az egy-két kört abban a hitben, hogy mivel már két éve tanult lovagolni, csak képes lesz elkományozni Lucifert is.

A ló és a lovas pedig egyre gyorsabban vágatott. Anna csodálatosan érezte magát a nyeregben. Miközben árkon-bokron keresztül vitte őt Lucifer, kissé rádólt a ló hátára, s halkan süttögött annak fülébe.

- Fantasztikus vagy Lucifer! Nálad jobb lóval még nem volt dolgom. Csodálatos!

(folytatás következő számunkban)

Börcsök Melinda

Érdeji kaland

NAPZÁS-ÓZONLYUKKAL

Az ózonhiány az északi félgömbön napjainkban 9-20 % között változik. Az ózonritkulás csekélyebb mértékű, mint a déli féltekén lévő ózonlyuk, azonban hazánk légkörében is rohamosan csökken az ózonréteg. Ezt a levegőbe juttatott klór- és brómtartalmú vegyületek okozzák. Az ózonhiány legsúlyosabb következménye az ultraviola (UV) B sugárzás növekedése, melynek hatása nyáron a legkárosabb az élővilágra. Egy százalékos ózonszökkenés 1-2 %-os UV B sugárzás növekedést eredményez.

A napozás évtizedekig a pihenést, az egészséges és divatos szint jelentette. Ki-ki melegtűrő képessége, bőre teherbírása mértékében kitette magát a barátságos sugaraknak, aztán büszkén felvágott kreolba hajló testével.

Mára maradt a barnulni vágyás mellé az aggodalom; a bőrrák szaporodik azok körében, akik sokat napoznak. A kutatók ennek okát az ózonlyukban látják. A témáról sokat vitatkoznak: Hivatkozással a veszélyre, hogy az ibolyántúli sugarak mind könnyebben hatolnak át a légkörön és egyaránt megzavarják a növények, állatok és emberek sejteinek működését, rontják a látásélességet,

kialakulhat a szürkehályog, a napszúrásst okozhatnak.

A legkézenfekvőbb megoldás az

ózonlyuk "befoltozása" lenne. A veszély egyre növekszik. Az ok abban rejlik, hogy sok az ellentétes gazdasági érdek. Hogy mást ne említsek, még nálunk is - ahol tudjuk egyik ellenszerét, a kevesebb aerosolos készítmény használatát - maradunk az olcsóbb, az ártalmasabb változatnál. Gyártják a desodort, vesszük, mert ez a választék.

Amerikai kutatók arra hívják fel a figyelmet, hogy barnulni lehet napozás nélkül is, egy olyan gyógyszer segítségével, amely a barnulást segítő hormonhoz, a melanotropinhoz hasonló. A legszebb remények szerint is még két év kell ahhoz, hogy a szer forgalmazható legyen. Akkor azonban a védettség kialakuló, szép szín olyan lesz, mintha két hétig süítettük volna magunkat a tűző napon.

Persze természetesen addig is védhetjük magunkat a veszélyes sugaraktól. A béta-karotin az, ami a zöltségek és gyümölcsök szép, sárga színét adja. Ettől sárga a sárgarépa, narancsszíni a narancs. A tudomány előtt jó ideje ismert, hogy a szervezet a béta-karotinhoz az A-vitamin által juthat. Már bebizonyították, hogy bizonyos védelmet nyújt az ibolyántúli sugarak ellen.

Mit jelent ez a gyakorlatban? Nem árt tudni, hogy az UV- (ultraibolya) sugárzás némely vegyszerek hatásánál, így károságát is felerősítik az emberi szervezetben, így a nikotín, az alkohol egyre agresszívabbá válik, s a szokottnál is jobban megzavarja a szervezet normális működését.

Az UV-sugaraknak kitelve napozunk, barnulunk. Ez eddig normális. De kialakul a "túladozóláskor" a napallergia, a fénytől keletkező dermatózis, rossz, de cseppet sem ritka esetben a bőrrák. Ha mindezt az említett, káros szenvedélyek közepette éljük át, nagyobb a statisztikai esélye az érlelmesedés felgyorsulásának, az infarktushoz és az agyvérzésnek. Mint említettem, a sejtek élete is "megzavarodik", felgyorsulhat a daganatok növekedése, a rákosodás. A béta-karotin ezt a láncreakciót lassítja.

Német orvoskutatók szerint naponta átlagosan 2 mg béta-karotinhoz jut a szervezet, s ezt - bár léteznek gyógyszerek is - zöltségben, gyümölcsben kapjuk meg. Védettséget viszont a napi 15-20 mg béta-karotin ad a szervezetnek, vagyis nem árt a nyaralásra ilyen módon is felkészülni.

Egyébként hasonló intelmekkel látom el a szolárium kedvelőket is.

Nyáron, szép, napos időben mindig vegyük fel a napszemüveget és a könnyű nyári sapkát, kalapot vagy kendőt.

Dr.Vereczkey Gyula

(sorozatunk 2. része)

Meg kell emelnünk a Székaljon tanító *Domonkos Mihály* előtt kalapunkat. Ő kéri először a gazdasági ismétlő próbaképpen engedélyezését. Példája nyomán ismerik fel a gazdasági képzés jelentőségét. Ez képezte alapját a jó 30 évvel későbbi gazdasági iskolaépítési és szervezési programnak.

A harmadik iskolaépítési hullám a II. világháború utáni gr. **Klebsberg Kúnó** nevéhez fűződő komplex kultúrpolitikai koncepció alapján indul. Egyszerre célozza meg az iskolai nevelés, oktatás - a gazdasági képzés, a felnőtt népoktatás és a felsőszintű főiskolai, egyetemi képzés ügyét.

E harmadik nagy energiákat mozgató kulturális kitörés eredményéből

ISKOLÁNK TÖRTÉNETE

(5.000 iskola és intézmény) Rösztke a Szeged-Alsó- és Felsőtanyai beruházásokból a legtöbbet kapta. Ebben elsősorban személyi kapcsolatok és a jól összeforrt községvezetés játszott szerepet.

1929-32. között elképzelhetetlen gyorsasággal adták át a *Gyula püspök iskola komplexumot*. Ezért írom így, mert a 3 tantermen kívüli melléképületek, raktárak épültek. Ártézi kutatást fűrtak. 3 tanítói lakás is hozzá tartozik.

Megnyitották a Gazdasági Iskolát 2 tanteremmel, egy igazgatói, egy tanítói lakással és a hozzátartozó gazdasági épületekkel. A gazdasági személynzet részére lakás épült. Az állatállomány ló, szarvasmarha, sertéstartásra különálló gazdasági épületek biztosítottak helyet. Ártézi kutatást fűrtak.

1930-ban már áll a Klebsbergről elnevezett kultúrház, tűzoltószertár és gondnoki lakás. Ez utóbbiból mindössze még egy épült Felsőközponton (Balástyán).

Ugyanebben az évben adták át a Kancsalszéi Balog iskolai tantermet és tanítói lakást is. (Ez akkor Rösztkéhez tartozott.

(folytatás a 3. oldalon)

Mégegyszer a növényvédelemről

Napjaink privatizációjával mind többen visszakapják jogos földterületeiket. Ha az új földtulajdonos netán ezután nem tudná melyik szakmérnök praktizál hivatalosan az illető körzetben, az forduljon bizalommal telefonon, levélben, vagy akár személyesen is a Csongrád Megyei Növényvédelmi Kamarához, ahol kézséggel tájékoztatást kap, hogy melyik szakmérnököt keresse fel.

A Kamara címe: Hódmezővásárhely, Szőlő u. 24. tel:62-346-252

A Megyei Növényegészségügyi- és Talajvédelmi Állomás (NTÁ) ilyen tekintetben már nem kell felkeresni, mert kizárólag csak hatósági feladatok ellátásával foglalkozik.

A legfontosabb I. kategóriájú szerek:

- majdnem minden csávázószer
- az összes gabonagyomirtószer
- a kukorica gyomirtók legtöbbje
- a cukorrépa, hagymások és burgonyafélék gyomirtóinak legtöbbje
- a mikrogymirtószer
- a légi kijuttatás szerai, továbbá a más fontos szakmai ismereteket igénylő gyomirtó-, gombaölő- és rovarölőszer

-ide fognak tartozni a jövőben egyre nagyobb számban megjelenő biológiai növényvédők szerek is. Ezek ugyanis fokozatosan fogják leváltani a kémiai anyagokat. Félreértés ne essék! A zsurlólé, a kamillalé, a csalánkivonat stb. nem minősül biológiai növényvédőszernek! Ezek egyszerű növényi kivonatok, melyek biológiailag aktív anyagokat tartalmaznak ugyan, de ezek III. kategóriába sorolandók. Készítményként pl. a kertészeti árudákban kapható az ún. ZÖLDHARMAT, mely zsurló és csalánkivonat egyszerű.

A nyilvántartás: Az új rendelet egyértelműen meghatározza, hogy aki árúértékesítés céljából termel, annak ezután szigorúan és kötelezően kell vezetni a nyilvántartást. Azt, a növényvédelmi hatóság (NTÁ), valamint az Állami Népegészségügyi- és Tisztiorvosi Szolgálat (ÁNTSZ) képviselőinek az ellenőrzés során be kell mutatni. A nyilvántartást a piacokon is kérni fogják! Bármiféle hiányosság (nyilvántartás hiánya, pontatlanság, tiltott, vagy eredetét igazolni nem tudó szer használatáért, magas szennyeződésekért, vagy éppen szakmérnök be-

jegyzésének hiányáért) komoly szankciókkal járhat! Az ÁNTSZ, szankcióként a termelő összes árúkézfletét zárhatja, sőt végső esetben a termelő költségén megsemmisítheti azt. Az országos NTÁ-k ezidőtájt bővítik felügyelői létszámukat, ennél fogva tehát jó azt már előre tudni, hogy az ellenőrzések száma a korábbi "langyos módszer"-rel ellentétben igen sűrűnek lehetnek.

A régi "permetezési napló" helyett tehát be kell szerezni az új "NYILVÁNTARTÁS NÖVÉNYVÉDŐSZERES KEZELÉSEKRŐL" című nyomtatványtömböt. Ezt a növényvédőszer forgalmazók árulni fogják. A Nyilvántartást öt évig meg kell őrizni!

Tehát, valaki csak III. kategóriába tartozó ZINEB-el védte árúját, de az árút értékesíteni kívánja, a ZINEB felhasználását is számon kérhetik, mert a benne lévő cink, egyszerű és gyors vizsgálattal szinte azonnal kimutatható. Magas szennyeződésként pedig már szankciókkal járhat!

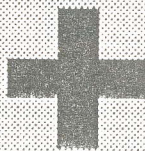
A fentiek után ajánlom mindenkinek, hogy csak papírdobozos kis kiserleményeket vásároljon, mivel az könnyen megsemmisíthető. A folyadék típusúakból pedig csak két literesnél kisebb űrtartalmúakat vásároljon, mivel ezeket a göngyölegeket kimosva a kukába lehet dobni. Hatósági ellenőrzés során a göngyöleg sorsát is ellenőrizhetik! Azokkal is el kell tudni számolni. E téren egyébként további szigorítások várhatók.

A fent leírt szigorításoknak egyetlen ésszerű magyarázata van, mely napjainkban senki számára nem lehet közömbös:

- az ember legfőbb védelme a különféle károsító hatásoktól,
- az élő környezet harmónikus egységének minél nagyobb fokú megővése, hiszen unokáinknak is joguk lesz élni saját egészséges környezetükben.

Végezetül csak megjegyzem: a fejlett országokban a túlkemizálás már se nem cél, se nem eszköz. Ott a termelés biológiailag rendezett oldalát támogatják. Sajnos nálunk nincs olyan pénzügyi szabályozó, mely a termelést ezirányba terelné. Pedig az igény már nálunk is megvan. A jövő útja mindenképpen csak ez lehet - legyen majd a termelés szövetkezeten alapuló, vagy éppen privát jellegű.

Nagy Ernő
növényvédelmi tanácsadó

Orvosi ügyelet:

14-től 20-ig Dr. Vereczkey Gyula
Tel: 372-323
21-től 27-ig Dr. Tari Zoltán
Tel: 372-510
28-tól 04-ig Dr. Vereczkey Gyula

Állatorvosi ügyelet

19-én 6 órától 21-én 6 óráig Dr. Herczeg István
Tel: 327-589
26-án 6 órától 28-án 6 óráig Dr. Sugataghy Ferenc
Tel: 316-935

Iskolánk története (folytatás az előző oldalról)

A 30-as évek közepétől a Klebelsbergi iskola-rendszer már teljes lendülettel működik. Megszűnt a délelőtt-délutáni tanítás. Az osztályok zömében önállóak. Csak a tanácson és az alvégen marad még összevonas. Állandó és kipróbált tanterv pályázat útján az iskolaszék javaslatával nyerk el az alkalmazást. Pontos körülményre munkaköri leírással - teljes emberként a falu társadalmi életében - szervezeteiben tevékenyen vesznek részt. E szervezetek élén irányítói szerepet vállalnak. Összehangolt egységes irányítás mellett ki-ki a maga területén marandót alkotott. Amennyiben közös helyállásról - egy-egy nemzeti ünnep megtartásáról, záróvizsgáról, torna-versenyéről, kulturális bemutatóról van szó - mindenki a saját legjobb tudásával járul a sikeres szerepléshez.

Természetesen volt olyan nevelő, aki nem tudott, vagy nem akart részt vállalni - annak el kellett viselnie az alacsonyabb bérezést, a testület rosszállását. Emiatt gyakran önként adták be áthelyezési kérelmüket, de volt rá eset, hogy az iskolaszék az iskolaigazgatóval egyetértésben - finoman szólva - eltekintett az illető további alkalmaztatástól.

Mellékesen megjegyzendő, hogy az egyéb iskolán kívüli feladatok bérezése, kántori, anyakönyvvezetői, ifjúsági leventeoktatói, egyesületvezetői jövedelmek a tanítói alaplábért megkésztették. (Pl. Pataki István tanító alaplábára 160 Pengő volt - kántori és kulturális vezetői díja 120 Pengőt tettek ki.)

Vastag József

(folytatás következő számunkban)

- Rajtuk múlik -

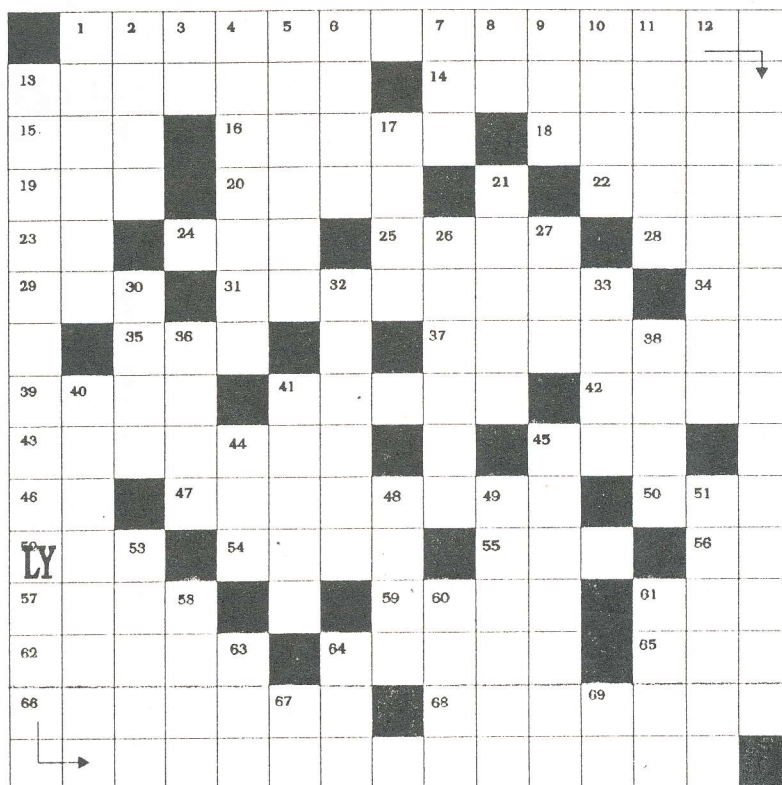
" Minden jó dolognak a vágy a szülője, és minden őszinte imádságot meghallgat az ég ..."

DALE CARNEGIE

Vízszintes: 1.A gondolat folytatása (zárt betűk: K, Ü, E). 13.Kortárs színművész (Ádám). 14.Iskolai tantárgy. 15.Elő-Ázsiából származó gabonanövény. 16.Gyermeknevelő intézmény. 18.A tulajdonunk. 19.Ilona beceneve. 20. ..., tekel, ufarszin; megszámláltatott, megméretett, könnyűnek találtatott. 22.Tág, levegős. 23.Római hatos. 24.Taszít. 25.Római jogtudós (kre.234-149). 28.Angol női név. 29.Veri. 31.Kurtútja. 34.Szösszetételekben: kettős. 35.Mértani részlet! 37.Ténylegesít. 39.Gyomai nyomdász volt. 41.Balaton üdülőhely. 42.Neves író (Tibor). 43.Váltóláz. 45.Kanada rövid sportversenyeken. 46.Teljesen hibátlan. 47.Szidalmazás. 50.Szovjet hírtgyőnkesség volt. 52.Textilipari központ Franciaországban. 54.Csapat, csoport; ang. 55.Rács mögött ül. 56.Latin kettősbetű. 57.Lét. 59.Beiktat. 61.Szabolcsi falu. 62.Erkölcsileg kiváló. 64."... kétszer fárad!". 65.Súlyos kór. 66.Híres francia zarándokhely. 68.Rádiós család nőtagja.

Függőleges: 1.Műszaru. 2.Mája exportcikk. 3.Nyír páros hangzó! 4.Pontos időmérő. 5.Oktató. 6.Lopakodik. 7.Riksa része! 8.Vázában van! 9.Ime. 10.Férfinév. 11.Gyors sülésű angol hússzelet. 12.Szövetségi állam Tanzániában. 13.Az idézet befejezése (zárt betűk: N, E, R). 17.Italmérték. 21.Erkölcsan. 26.Porción. 27."... hol a kis Túr siet beléje" (Petőfi). 30.Fonalat erősít. 32.Régesrég. 33.Japán település Nagoyától keletre. 36.Ókori nép a Balkánon. 38.Gyűjtő. 40.Francia császár és hadvezér volt. 41.Buenos ... 44.Vörös; németül. 45.Élesen dörren. 48.Arab férfinév. 51.Deszkakerítés. 53.Nem elége meg;

kg. Övt

két szóval. 58.Terézia beceneve. 60.Belső szerv. 61.Angol vas, magyar ceruza. 63.Szváziföldi és svéd gépkocsi jele. 64.Ász, eredeti írással. 67.Eme. 69.Mássalhangzó, kiejtve.

Előző számunk megfejtése: *Vannak, akik a haza javát akarják, vannak, akik csak a haza javait.*

Turucz József

Nyerteseink az Önkormányzat által felajánlott 5 db. jutalomkönyvet vehetik át a Polgármesteri Hivatalban.

Előző számunk nyertesei: Horváth Ivett (Partizán 67.); Tóth K. Róbert (Szeged, Ág 1.); ifj. Szűcs Szilveszterné (Felszab. 50/b.); Liarajka Lászlóné (Bercsényi 12.); Galgóczi József (Budai 3.).

Minden kedves Olvasónknak jó nyaralást!

Értesítem a Tisztelt Lakosságot, hogy vegyeskereskedésemet 1993. június 7-én hétfőn megnyitottam (élelmiszer, vegyiárú, zöldség) a Röske, III. körzet 347. sz. alatt.

Nyitva reggel 7-től este 7-ig.

Horváth Gyula kereskedő

FALUSI SUTTOGÓ

Röske Község Képvisező-testületének lapja

Megjelenik 1100 példányban
Szerk: 6758. Röske, Felszabadulás u. 84.
Tel: /62/ 372-244, Fax: /62/ 372-597
Felelős kiadó: Magyar László
Szerkesztő: Richter László

Gold Press Nyomda

Szeged, Boldogasszony sgt. 53-55
Tel: /62/ 326-109
Felelős vezető: Illés Mihály